

SEKCIA MEDZINÁRODNÉHO A EURÓPSKEHO PRÁVA

„Vplyv globalizácie na medzinárodné a európske legislatívne procesy“

ZBORNÍK

ZO

IV. ročníka medzinárodnej vedeckej konferencie

BANSKOBYSTRICKÉ ZÁMOCKÉ DNI PRÁVA

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Právnická fakulta

PROJEKTOVÁ SEKCIA

„Bezpečnosť a migračné toky v Európskej únii“

SEKCIA MEDZINÁRODNÉHO A EURÓPSKEHO PRÁVA

„Vplyv globalizácie na medzinárodné a európske legislatívne procesy“

ZBORNÍK

ZO

IV. ročníka medzinárodnej vedeckej konferencie

BANSKOBYSTRICKÉ ZÁMOCKÉ DNI PRÁVA

na tému

„Strategické determinanty kreovania právnych noriem“

22. – 23. november 2018, zámok Vígľaš

2019

Právnická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Predseda redakčnej rady a vedecký redaktor:

Doc. Dr. iur. JUDr. Ing. Michal Turošík, PhD.

Predseda edičnej komisie:

JUDr. Monika Némethová, PhD.

Recenzenti:

Mult. Dr. h. c. prof. JUDr. Mojmír Mamojka, CSc.

Prof. JUDr. Ján Cirák, CSc.

Doc. JUDr. Soňa Kubincová, PhD.

Doc. JUDr. Jaroslav Klátik, PhD.

Zostavovateľ:

Doc. Dr. iur. JUDr. Ing. Michal Turošík, PhD.

JUDr. Ľubica Saktorová, PhD., LL.M., M.A.

JUDr. Ing. Andrea Bilas Ševčíková, PhD.

„Príspevky neprešli jazykovou korektúrou.“

Vydavateľ:

Belianum. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Právnická fakulta UMB

© Právnická fakulta UMB v Banskej Bystrici

ISBN 978-80-557-1556-8

EAN 9788055715568

OBSAH

PRACOVNÁ MIGRÁCIA. PRÍČINY A EFEKTY – OPIS PROBLEMATIKY LABOR MIGRATION. CAUSES AND EFFECTS – OUTLINE OF PROBLEM <i>Antoni Olak, Jerzy Michno, Jarosław Kosoń, Marek Wiater</i>	5
ILLEGAL IMMIGRATION AS THE BEGINNING OF THE END IN THE WORKS OF JEAN RASPAIL NELEGÁLNA IMIGRÁCIA AKO ZAČIATOK KONCA V PRÁCI JEAN RASPAIL <i>Miroslaw A. Michalski, Dominika S. Wysoczyńska</i>	19
BEZPEČNOSTNÉ ASPEKTY MIGRÁCIE V SLOVENSKEJ REPUBLIKE SECURITY ASPECTS OF MIGRATION IN THE SLOVAK REPUBLIC <i>Martina Bolečeková</i>	30
NAJNOVŠÍ VÝVOJ V OBLASTI EURÓPSKEHO MIGRAČNÉHO PRÁVA RECENT DEVELOPMENTS IN EUROPEAN MIGRATION LAW <i>Eubica Saktorová.....</i>	41
SPOLOČNÉ VYŠETROVACIE TÍMY – EFEKTÍVNY NÁSTROJ MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE NA ÚSEKU BOJA PROTI NELEGÁLNEJ MIGRÁCII JOINT INVESTIGATION TEAMS - AN EFFECTIVE TOOL FOR INTERNATIONAL COOPERATION IN THE FIGHT AGAINST MIGRATION <i>Adrián Vaško</i>	52
RELIGION AND TERRORISM IN INTERNATIONAL PROTECTION <i>Daniele Ferrari.....</i>	61
MIGRAČNÁ KRÍZA A JEJ VPLYV NA VNÚTORNÚ BEZPEČNOSŤ EURÓPSKEJ ÚNIE MIGRATION CRISIS AND ITS IMPACT ON THE INTERNAL SECURITY OF THE EUROPEAN UNION <i>Mikuláš Bodor, Štefan Galla, Soňa Pulcová.....</i>	74
VPLYV MIGRÁCIE NA ZVYŠOVANIE ALEBO ZNIŽOVANIE BEZPEČNOSTI ŠTÁTU INFLUENCE OF MIGRATION ON IMPROVING OR WORSENING THE SECURITY OF STATE <i>Rastislav Kazanský, Dagmar Nováková</i>	82

APLIKÁCIA ŠPECIFICKÝCH METODOLOGICKÝCH PRÍSTUPOV BEZPEČNOSTNÉHO A PRÁVNEHO VÝSKUMU S PODPOROU TECHNICKÝCH VIED APPLICATION OF SPECIFIC METHODOLOGICAL APPROACHES OF SECURITY AND LEGAL RESEARCH WITH THE SUPPORT OF TECHNICAL SCIENCES <i>Miroslav Kelemen, Peter Koščák, Branko Mikula</i>	88
VPLYV OECD NA LEGISLATÍVNE PROCESY EURÓPSKEJ ÚNIE A SLOVENSKEJ REPUBLIKY THE INFLUENCE OF THE OECD TO LEGISLATIVE PROCEDURES OF EUROPEAN UNION AND THE SLOVAK REPUBLIC <i>Andrea Koroncziová</i>	97
ROZHODCOVSKÁ DOLOŽKA VO SVETLE JUDIKATÚRY SÚDOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY ARBITRATION CLAUSE IN THE LIGHT OF JUDICATURE OF THE COURTS OF THE SLOVAK REPUBLIC <i>Miloš Levrinc</i>	111
GLOBALIZÁCIU PODMIENENÁ STRATA ZÁVÄZNÉHO ÚČINKU ŠTÁTNYCH NARIADENÍ <i>Tobias Limmer</i>	122
A NEW HARMONISED DIGITAL TAX FOR THE EU-MEMBER STATES? SPECIFIC TAXATION ON THE DIGITAL ECONOMY <i>Patrick M. Rogozenski</i>	134
THE WRITE-DOWN OR CONVERSION OF LIABILITIES IN THE EUROPEAN UNION AND POLISH REGIME OF BANK RESOLUTION <i>Pawel Szczesniak</i>	148
HOW THE GLOBAL ENVIRONMENTAL CONSCIOUSNESS EXPRESSED IN THE PARIS AGREEMENT ON CLIMATE CHANGE IMPACTS THE EUROPEAN LEGISLATION ON INVESTMENT FUNDS REGULATION <i>Tim A. Kreutzmann</i>	158
THE ACCESS OF PEOPLE WITH DISABILITIES TO THE TERTIARY EDUCATION IN POLAND AND SLOVAKIA <i>Dorota Lis-Staranowicz, Anna Schneiderová</i>	167

VPLYV MIGRÁCIE NA ZVYŠOVANIE ALEBO ZNIŽOVANIE BEZPEČNOSTI ŠTÁTU¹

INFLUENCE OF MIGRATION ON IMPROVING OR WORSENING THE SECURITY OF STATE

Rastislav Kazanský², Dagmar Nováková³

Abstrakt

Príspevok sa zaoberá pozitívnymi a negatívnymi aspektami migrácie. Analyzuje jej vplyv na vnútornú bezpečnosť štátu a jeho sociálnych štruktúr. Reflektuje nekontrolovanú migráciu zo Stredného východu a Afganistanu do európskeho schengenského priestoru. Následne sa zaoberá možnými bezpečnostnými hrozbami a ich mierou vplyvu na bezpečnosť štátu.

Kľúčové slová

migrácia, migračná kríza, Európska únia, vnútorná bezpečnosť štátu, hrozby

Abstract

The contribution deals with the positive and negative aspects of migration. It analyses its impact on the internal security of the State and its social structures. Reflects uncontrolled migration from the Middle East and Afghanistan to the European Schengen area. It then addresses possible security threats and their impact on state security.

Keywords

migration, migration crisis, European union, internal state security, threats

Úvod

Pohyb či migrácia ľudskej populácie je prirodzeným javom ľudských dejín. Stretávame s ním v čase keď *Homo erectus* začal osídľovať kontinenty. Následný populačný rast, prírodné, ekonomické podmienky a politické záujmy, presadzované vládcami a mocnosťami súdobého sveta, vyvolali nie raz hromadnú migráciu ľudí, napr. Grékov, Židov, Mongolov, germánskych kmeňov, Slovanov a ďalších národov. V niektorých prípadoch sa

¹ Príspevok bol vypracovaný v rámci projektu VEGA č. 1/0545/17 Transformácia bezpečnostného prostredia: aplikácia skúseností štátov Vyšehradskej štvorky na príklade Ukrajiny.

² Doc. PhDr. Rastislav Kazanský, PhD., MBA, Univerzita Mateja Bela, Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov, vedúci Katedry bezpečnostných štúdií, rastislav.kazansky@umb.sk.

³ PhDr. Dagmar Nováková, PhD., Univerzita Mateja Bela, Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov, Katedra bezpečnostných štúdií, odborný asistent, dagmar.novakova@umb.sk.

tieto presuny odohrali relatívne pokojne a v iných boli zase spojené s masívnym násilím. (Hofreiter, 2016)

Obdobie 4. až 7. storočia je spojené s migráciou germánskych a slovanských kmeňov, známe ako „sťahovanie národov“. Neskôr prenikali do Európy z východu Maďari a zo Škandinávie Vikingovia v priebehu 8. až 10. storočia.

S rozvojom námorníctva začali Európania objavovať nové územia a následne ich kolonizovať. Dochádzalo k migrácii nielen v rámci Európy, ale aj z Európy do Afriky, Ázie, Ameriky a Oceánie. Kolonizácia samozrejme predstavovala veľký zásah do hospodárstva, kultúry, spôsobu života a bezpečnosti nielen na kolonizovaných územiach ale aj v koloniálnych mocnostiach.

Ďalšia vlna migrácie je spojená s obdobím industrializácie v 19. storočí až do prvej polovice 20. storočia. S rastom priemyslu sa obyvatelia presúvali z vidieka do mesta ale zároveň prebiehalo vysťahovalectvo do USA, Austrálie a Kanady. Z Európy odišlo približne 55 miliónov obyvateľov, z toho asi 34 miliónov do USA (Huntington, 2001).

Medzi vojnami dochádza k poklesu migrácie. Po druhej svetovej vojne však začala nová vlna, ktorá sa týkala jednak s prílevom obyvateľov z kolónii do Európy a jednak s vlnou zahraničných robotníkov z chudobnejších, najmä južných štátov, migrujúcich za prácou. Tu možno hovoriť o akomsi zlome, keď západná Európa začína spoznávať mimoeurópsku kultúru a inakosť nielen mimo kontinentu (Leman, 2013). Po páde železnej opony sa v Európe objavila migrácia z východoeurópskych štátov za lepšími životnými podmienkami.

Európska únia a migrácia

V rokoch 2015 a 2016 však zaznamenala Európska únia (EÚ) bezprecedentný prílev utečencov a migrantov a začalo sa hovoriť o tzv. migračnej kríze. Od roku 2015 prichádzalo a stále prichádza mnoho ľudí, ktorí žiadajú o azyl. EÚ poskytuje ochranu takýmto ľuďom, keďže cíti právnu a morálnu povinnosť chrániť ľudí v núdzi. Samotné rozhodovanie o tom, kto získa ochranu a následne preskúmavanie žiadostí o azyl je na strane členských štátov EÚ. Je však potrebné rozlišovať medzi termínom migrant a utečenec. Kým na osobu, ktorá uteká zo svojej domovskej krajiny a nemôže sa vrátiť v dôsledku oprávnenej obavy z prenasledovania alebo rizika utrpenia vážneho bezprávia, môžeme použiť definíciu O. Krejčího, že utečenec je osoba, ktorá má opodstatnené obavy z perzekúcie svojej rasy, náboženstva, národnosti, politického presvedčenia a vzhľadom k týmto obavám bola nútená opustiť svoju vlasť (Krejčí, 2010). Naproti tomu hovoríme o migrantoch, ktorí sa nerozhodli presťahovať kvôli priamej hrozbe z prenasledovania či dokonca smrti, ale hlavne preto, aby si

zlepšili svoj život, našli si prácu, prípadne rozšírili svoje vzdelanie, opätovne sa spojili s rodinou či z iných dôvodov. Títo migranti sa na rozdiel od utečencov môžu bezpečne vrátiť domov, lebo nie sú vystavení takým prekážkam v domovskom štáte ako utečenci a môžu používať ochranu svojej vlády (UNHCR, 2015). Tieto osoby sa často označujú ako ekonomickí migranti, a pokiaľ nemajú oprávnený nárok na ochranu, vlády jednotlivých štátov majú povinnosť zabezpečiť ich návrat (či už dobrovoľne alebo s využitím donucovacích opatrení) do domovskej krajiny alebo do inej krajiny, ktorou prechádzali.

V roku 2015 prišlo do Európy viac než milión utečencov alebo migrantov podľa Medzinárodnej organizácie pre migráciu. Migráciu do Európy tvorili jednak ekonomickí migranti ale aj utečenci z oblastí konfliktov a nestabilných oblastí (SITA, 2015). Práve obyvatelia zo štátov, v ktorých prebiehal ozbrojený konflikt, tvorili najpočetnejšiu skupinu.

Podľa krajiny pôvodu najviac utečencov bolo zo Sýrie (56%), potom nasledoval Afganistan (23%), Irak (12%). Štatisticky významný bol ešte podiel migrantov a utečencov z Kosova, Albánska, Pakistanu a Eritrey. V reálnych číslach podľa Úradu vysokého komisára OSN pre utečencov zo Sýrie odišlo asi 4,2 milióna utečencov, z Afganistanu okolo 2,6 milióna utečencov a z Oraku 378 tisíc utečencov (UNHCR, 2015). Pre porovnanie v roku 2017 to bolo už len 458 900 utečencov zo Sýrie, 118 500 z Iraku a 82 tisíc z Afganistanu (UNHCR, 2017).

Pred desiatimi rokmi bolo na úrovni európskej politiky o migrácii možné pozorovať týchto 5 charakteristík:

- Veľké množstvo dokumentov, programov, stratégií (ako napr. Globálny prístup k migrácii (2005), 3 päťročné programy – Tampere (1999), Hague (2004), Štokholm (2009), Európsky pakt o migrácii a azyle (2008), Spoločná imigračná politika pre Európu: princípy, akcie a nástroje (2008).
- Komunitarizácia – presun migračnej politiky z tretieho piliera do prvého, to znamená z medzivládnej spolupráce na úroveň Spoločenstiev (keď do platnosti vstúpila Amsterdamská zmluva).
- Rovnováha medzi európskymi a národnými kompetenciami. Lisabonská zmluva zachovala niektoré národné kompetencie ako napr. možnosť členských štátov určiť počet občanov tretích krajín, ktorých potrebujú.
- Globálny prístup. Jedná sa o formulovanie externej dimenzie európskej politiky migrácie ako súčasť zahraničnej politiky EÚ. Partnermi v tomto globálnom procese sú Západný Balkán & región Čierneho mora.

- Množstvo opatrení a politík má smerovať k dosahovanie troch hlavných cieľov: 1. zlepšenie riadenia ekonomickej migrácie, 2. prevencia a zníženie nelegálnej migrácie, 3. transformácia migrácie a mobility na pozitívnu silu ďalšieho rozvoja.

Množstvo dokumentov, nové prístupy a opatrenia svedčia o tom, že EÚ kladla dôraz na problematiku migrácie, lenže reálny prílev migrantov v roku 2015 a nasledujúcich rokoch v takom masívnom počte odhalil vysokú mieru nepripravenosti spoločných politík, nedostatočnú funkčnosť schengenského systému a nejasnosti v kompetenciách.

V roku 2005 vznikla agentúra FRONTEX na obranu proti nelegálnemu prisťahovalectvu. Jej úlohou bolo riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov EÚ. V súčasnosti môžeme skonštatovať, že došlo jej úplnému zlyhaniu. Nedostatočná selekcia migrantov a utečencov na gréckych a talianskych hraniciach umožnila ich prienik do ďalších členských štátov EÚ v rámci schengenského priestoru a slobody pohybu.

Rovnako negatívne môžeme hodnotiť analytické správy spravodajských služieb, ktoré nedokázali odhaliť blížiac sa riziká. Nedostatočnú pozornosť venovali zvýšeným aktivitám organizovaného zločinu v oblasti prevádzačstva.

V politickej rovine, migračná kríza odhalila nejednotnosť členských štátov na jej riešenie (Francúzsko a Nemecko presadzovalo systém kvót, krajiny V4 boli zásadne proti), neschopnosť operatívne reagovať a prijať opatrenia v krátkom čase

Bezpečnostné hrozby spojené s migráciou

Z vyššie uvedených počtov migrantov a utečencov je zrejmé, že ide o masovú migráciu, ktorá so sebou prináša aj bezpečnostné hrozby, ktoré majú vplyv aj na bezpečnosť štátu a jeho obyvateľov.

Veľkým rizikom pre vnútornú bezpečnosť štátu je nekontrolovateľný príliv osôb, o ktorých neexistujú žiadne relevantné informácie. Tieto osoby nemajú žiadne doklady, príp. falošné doklady, takže nie je možné zistiť ich reálnu totožnosť, vek, štát odkiaľ prišli a následne ani to čo robili v domovskom štáte, aké majú vzdelanie, či boli priamymi aktérmi nejakého konfliktu, ak áno tak na ktorej strane a pod.

Rizikovosť takéhoto stavu spočíva v tom, že medzi týmito osobami sa môžu nachádzať osoby, ktoré sú sympatizantmi či členmi teroristických skupín. Práve masovosť tejto migrácie predstavuje spoľahlivé krytie pre osoby, finančné toky, spravodajské informácie zo strany teroristických skupín (ako napr. Islamský štát). Viaceré teroristické

útoky v metropolách štátov EÚ dokazujú, že systém schengenského priestoru, ktorý mal chrániť vonkajšie hranice EÚ, práve masovými vlnami migrácie a neštandardným spôsobom prieniku cez schengenskú hranicu, má svoje nedostatky. Je potrebné zabezpečiť dôslednú registráciu všetkých osôb, ktoré sa pokúšajú prekročiť hranice schengenského priestoru príp. Európskej únie.

S vyšším počtom migrantov a utečencov súvisí aj vyššia miera kriminality. Je nutné poznamenať, že prepojenie medzi migrantmi/utečencami a kriminalitou nevnímame ako kauzálny vzťah, ale ako typický fenomén v spoločnosti, ktorý súvisí s biologickou, pudovou povahou človeka. Štatisticky preto vieme vyčíslieť vyššiu mieru kriminality, ktorú nepriamo spájame s masovou migráciou. Na tento nárast kriminality by mali vedieť reagovať aj bezpečnostné a policajné zložky štátov svojimi kapacitami. Zároveň sa objavuje zvýšený nárast v niektorých kategóriách kriminality ako napr. sexuálne obťažovanie.

Prílev väčšieho počtu osôb s iným vierovyznaním, hodnotami a kultúrnym zázemím prináša aj ďalšie riziko pre vnútornú bezpečnosť štátu. Ide o možnú radikalizáciu majoritnej spoločnosti a rast pravicového extrémizmu, ktoré sa prejavujú vo všetkých vrstvách spoločnosti a prinášajú politický zisk pre niektoré politické strany. Tento proces má dlhodobý charakter. Podľa Sociologického ústavu SAV tolerancia radikálnych názorov v slovenskej spoločnosti v porovnaní s rokom 2008 narástla. Kým v roku 2008 bolo 9,7%, v roku 2017 až 26,7% respondentov si myslí, že radikálom by sa mali povoliť verejné zhromaždenia, na ktorých by hlásali svoje názory (Nozdrovická, 2017). Radikalizácia a extrémizmus v spoločnosti sa následne môže prejsť prostredníctvom občianskych nepokojov a aj zvýšenou mierou kriminality. Čo opäť vytvára požiadavku na pripravenosť bezpečnostných a policajných zložiek jednotlivých štátov.

Záver

Vplyv migrácie na zvyšovanie alebo znižovanie bezpečnosti štátu je nespochybniteľný. Otázkou zostáva, či masívne migračné vlny do Európskej únie od roku 2015 budú skôr nástrojom riešenia demografických problémov, nedostatku pracovných síl na trhu práce a nezabúdajme aj na plnenie právnej a morálnej povinnosti EÚ chrániť ľudí v núdzi. Alebo práve naopak budú hrozbou pre obyvateľov Európskej únie zvýšenou mierou terorizmu, kriminality, ohrozením ich životného štýlu, spúšťačom nárastu radikalizmu a extrémizmu.

Preto je dôležité posilniť bezpečnostné a policajné zložky vo vnútri štátu a pokračovať v aktivitách Európskej únie v oblastiach odkiaľ migranti a utečenci prichádzajú – ako

spolupráca s krajinami pôvodu a tranzitu, podpora na mieste pri boji proti prevádzachtvu a obchodovaniu s ľuďmi, vyslanie odborníkov z členských štátov, aby pomohli s preverovaním, identifikáciou a registráciou prichádzajúcich ľudí, aktívnejšie uplatňovanie predpisov v oblasti návratu do domovskej krajiny pre tých neregulárnych migrantov, ktorí nemajú právo na pobyt v Európskej únii.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

HOFREITER, L.: Prečo sme prekvapení. Príčiny a podmienky migračnej krízy. In: Bezpečnostné fórum 2016. Banská Bystrica: Belianum, 2016. ISBN 978-80-557-1094-5, s. 405-410.

HUNTINGTON, S.: Sřet civilizací. Boj kultur a proměna světového řádu. Praha: Rybka Publishers, 2001. 387 s. ISBN 80-86182-49-5.

KREJČÍ, O.: Mezinárodní politika. Praha: Ekopress, 2010. 751s. ISBN 978-80-86929-60-6.

LEMAN, J.: Migrácia v Európe alebo objavovanie iných. In: Historická revue o dejinách spoločnosti. 2013, ISSN 1335-8316. [online] [cit. 2018-11-20] Dostupné na internete: <http://www.historiarevue.sk/index.php?id=2005leman1>.

NOZDROVICKÁ, A.: Slovensko sa radikalizuje. [online] Slovenská akadémia vied – Aktuality, 2017 [cit. 2018-11-22] Dostupné na internete:

https://www.sav.sk/index.php?lang=sk&doc=services-news&source_no=20&news_no=6722

SITA: Legálna ekonomická migrácia je početnejšia ako utečenecká vlna. [online] [cit. 2018-11-20] Dostupné na internete: [http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/378205-legálna-ekonomická-migrácia-je-početnejšia-ako-utečenecká-vlna](http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/378205-legalna-ekonomicka-migracia-je-početnejšia-ako-utečenecká-vlna).

UNHCR: „Utečenec“ alebo „migrant“ – čo je správne? [online] UNHCR, 2015 [cit. 2018-11-22] Dostupné na internete:

<http://www.unis.unvienna.org/unis/sk/pressrels/2015/unisinf513.html>

UNHCR: Mid Year trend 2015. [online] [cit. 2018-11-20] Dostupné na internete: [https://www.unhcr.org/statistics/unhcrstats/49aea93aba5/mid-year-trends-june-](https://www.unhcr.org/statistics/unhcrstats/49aea93aba5/mid-year-trends-june-2015.html?query=mid%20year%20trends)

[2015.html?query=mid%20year%20trends](https://www.unhcr.org/statistics/unhcrstats/49aea93aba5/mid-year-trends-june-2015.html?query=mid%20year%20trends)

UNHCR: Mid Year trend 2017. [online] [cit. 2018-11-20] Dostupné na internete: [https://www.unhcr.org/statistics/unhcrstats/5aaa4fd27/mid-year-trends-june-](https://www.unhcr.org/statistics/unhcrstats/5aaa4fd27/mid-year-trends-june-2017.html?query=mid%20year%20trends)

[2017.html?query=mid%20year%20trends](https://www.unhcr.org/statistics/unhcrstats/5aaa4fd27/mid-year-trends-june-2017.html?query=mid%20year%20trends)

BANSKOBYSTRICKÉ ZÁMOCKÉ DNI PRÁVA

IV. ročník medzinárodnej vedeckej konferencie

Autor:	Kolektív autorov
Vedecký redaktor:	Doc. Dr. iur. JUDr. Ing. Michal Turošík, PhD.
Predseda edičnej komisie:	JUDr. Monika Némethová, PhD.
Recenzenti:	Mult. Dr. h. c. prof. JUDr. Mojmír Mamojka, CSc. Prof. JUDr. Ján Cirák, CSc. Doc. JUDr. Soňa Kubincová, PhD. Doc. JUDr. Jaroslav Klátik, PhD.
Zostavovateľ:	Doc. Dr. iur. JUDr. Ing. Michal Turošík, PhD. JUDr. Ľubica Saktorová, PhD., LL.M., M.A. JUDr. Ing. Andrea Bilas Ševčíková, PhD.
Vydavateľ:	Belianum. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici Právnická fakulta Univerzity Mateja Bela
Návrh obálky:	Mgr. art. Zuzana Ceglédiová
Rok vydania:	2019
Počet strán:	181

„Príspevky neprešli jazykovou korektúrou.“

ISBN 978-80-557-1556-8
EAN 9788055715568

9 788055 715568

ISBN 978-80-557-1556-8